

AROMATICKÉ A LÉČIVÉ ROSTLINY

ANÝZ

Bedrovník anízový

Pimpinella anisum L.

počet semen v gramu	230 – 500
přímý výsev	březen – červen přímo na stanoviště
termín kvetení	červen – srpen
spon	30 x 0,5 cm

ANÝZ (kód 5902) – jednoletá bylina pěstovaná pro semena. Vysévá se v březnu až dubnu, je náročná na teplo, vyžaduje lehčí písčitohlinité půdy a slunečné, chráněné polohy. Má pomalý počáteční růst, vytváří nejprve růžici přízemních listů, později tvoří nať. Kveté v červnu až srpnu. V této době je vhodná závlhka. Sbíráme šedozelené okolíčky těsně před dozráním (vypadávají semena) v červnu až srpnu. Dosouší se ve snopcích při teplotě do 35°C. Skladujeme v suchu a temnu.

BAZALKA PRAVÁ

Bazalka pravá

Ocimum basilicum L.

počet semen v gramu	900
výsev	březen – duben; skleník; 15 – 18°C
přímý výsev	květen
výsadba	květen ve sponu 25 x 25 cm
sklizeň listů	červen – září

Keříčkovitě rostoucí letnička s výrazně aromatickou natí. Odedávna se pěstuje jako kořeninová, léčivá i medonosná rostlina. Semena vyséváme v březnu až dubnu na povrch substrátu a lehce přihneme. Bazalka má ráda živnou, humózní zeminu namíchanou s rozloženým hnojem. Pozor – mladé rostlinky v příliš hustých výsevech zahnívají. Vysazujeme v květnu na chráněné místo s plným sluncem. Pravidelně přihnojujeme a denně zaléváme. Pro vytvoření kompaktní, bohatě olistěné a rozvětvené rostliny je vhodné zaštipovat kvetoucí výhony. Čerstvou nať můžeme sklízet po celou vegetační dobu, pro sušení sklízíme nať na počátku kvetení a sušíme při teplotě do 35°C, pro zachování typické vůně i chuti však doporučujeme čerstvé, jemně nasekané listy bazalky naložit do olivového oleje. V kuchyni se používá do salátů, mletých mas a rybích pokrmů, do aromatických octů. Čaj povzbuzuje trávení a pomáhá u zánětů horních cest dýchacích.

BLUE SPICE (kód 5897) – sladké koření – dekorativní a výrazně aromatická odrůda, sladce kořeněná vůně, připomínající perníkové koření. Vhodná k okoření ovocných salátů. Rostlina má drobnější zelený list, purpurové lodyhy a růžové květy.

CINAMONETTE (kód 5904) – skořicová – bazalková vůně s nádechem skořice a anýzu. Vhodná k jídlům, kde je žádána nasládlá vůně. Dekorativní rostlina s olivově zelenými listy, purpurovými lodyhami a růžovými květy.

COMPACT (kód 5905) – kompaktní – atraktivní drobnolistá bazalka vhodná i jako okrasná hrnková rostlina, kompaktní keříčkovitý vzrůst se zachovává i bez zaštipování. Aroma výrazně kořeněné.

DARK GREEN (kód 5906) – zelená – silně aromatické, velké tmavozelené listy, vhodné do omáček a rajčatových salátů nebo k těstovinám. Velmi dobře vyniká jejich chuť v kombinaci s česnekem.

LETTUCE LEAF (kód 5908) – salátová – bujně rostoucí odrůda vysoká 40 – 50 cm, listy jsou světlezelené barvy, velké, široce oválné, s bublinatým povrchem. Charakteristické aroma, podobné jako u DARK GREEN, avšak jemnější. Bazalka vhodná k těstovinovým pokrmům.

LIME (kód 5909) – citrónová – menší, hladké, světle zelené listy, bílé květy. Díky kombinaci bazalkové a výrazné citrónové vůně je tato odrůda ideální ke koření rybích pokrmů a do bylinkových octů.

MAMMOLO GENOVESE (kompaktní do nádob) (kód 5895) – kolekce MINI ZAHRÁDKA – kompaktně rostoucí letnička s výrazně aromatickou natí, je vhodná pro výrobu bazalkového oleje i pro okrasné pěstování. Mladou bazalku sestříhneme asi 10 cm nad zemí pro vytvoření košatějšího trsu. Zaštipováním se zabrání nežádoucímu kvetení.

PURPLE OPAAL (kód 5907) – červenolistá – růžově kvetoucí bazalka, list má tmavě purpurovou barvu, jemně bublinatý povrch, výrazné aroma. Používá se k ochucení rýžových pokrmů, pro svoji barvu je oblíbenou součástí bylinkových octů.

PURPLE RUFFLES (kód 5898) – červenolistá, zkadeřená – netradiční aromatická a dekorativní odrůda. Listy jsou tmavě purpurové, silně lesklé, zkadeřené se zubatým okrajem. Kveté růžovými květy. Kromě obvyklého použití jsou čerstvé listy výborné ke zdobení pokrmů.

RED RUBIN (kód 5899) – červenolistá – pevné purpurové listy ve většině případů bez zeleného zbarvení. Příjemná tradiční vůně a aroma s krásnými květy podobnými levanduli. Pravidelným zaštipováním květů lze docílit bohatého větvení a rovněž bazalka si déle uchová svoje aroma.

SIAM QUEEN (kód 5903) – balkónová, kompaktní – aromatická, kompaktní, velmi atraktivní bazalka, vhodná do truhlíků. Udrží si tvar i bez zaštipování. Rostlina má tmavě zelené listy, výrazná nahloučená květenství s tmavě purpurovými listeny, růžové květy.

SMĚS BAREV (kód 5891) – drobnolistá, širokolistá a červená bazalka v jednom balení pro Vaši barevnou zahrádku.

CITRÓNOVÁ TRÁVA

Citrónová tráva

Cymbopogon flexuosus (Nees ex Steud.) Will. Watson

Cymbopogon citriodorus (DC.) Stapf

počet semen v gramu	2 000
výsev	leden až březen, skleník, 20 – 25 °C
předpěstování	2 – 3 měsíce při 18 – 20 °C
výsadba	květen, do nádob nebo na záhon
spon	30 x 30 cm

(kód 5969) – vytrvalá tropická tráva pěstovaná v mírném klimatu jako letnička. Vytváří velké trsy tenkých, šedozelených listů, dorůstajících do délky až 1 metr. Ideální pro pěstování v nádobách, silné sazenice můžeme rovněž vysadit na teplé a záhřevné místo na zahradě. Má ráda dobře propustnou, hlinitopísčitou půdu. Potrpí si na vydatnou závlhku, ale nesnáší přemokření – je proto výhodné zalévat ji až když půda vyschne. Rostlinu můžeme přezimovat při pokojové teplotě. Sklízíte vnější listy v době, kdy rostlina dostatečně zmohutní. Listy a

stonky dodávají pokrmům citrónové aroma i chuť, nejsou ale kyselé. Nezbytná součást thajských polévek, využívá se při přípravě drůbeže, ryb a mořských plodů.

Semena mají fyziologicky nízkou klíčivost dosahující pouze 20 – 30%. Zbylá semena jsou dormantní a v prvním roce nevyklíčí. Vysévejte na povrch kvalitního substrátu a pouze jemně zasypte. Klíčí 14 – 30 dní při teplotě 20- 25 °C. Po dobu klíčení zakryjte výsevní misku tabulkou skla nebo ji umístěte do PE sáčku.

DIVIZNA VELKOKVĚTÁ

Divozel velkokvětý

Verbascum densiflorum BERTOL.

počet semen v gramu	8000 - 9000
přímý výsev	květen – červenec
spon	50 x 50 cm

ZLATA (kód 5912) – dvouletá mohutná bylina, vytvářející v prvním roce mohutnou přizemní růžici. V druhém roce tvoří 1,30 – 1,50 m někdy i 2 m vysokou lodyhu s nahloučenými květy jasně žluté barvy. Rostlina má ráda slunná místa, chráněná před větrem. Květy sbíráme v době kvetení od června do září. Květy sklízíme vždy ráno, kdy už není rosa, jinak květy opadávají. Sušíme je ve stínu do 30°C, po zavadnutí dosoušíme na slunci. Po úplném dosušení má droga citrónově žlutou barvu, je aromatická, bez zbytků kalichů. Skladujeme v uzavřených nádobách bez přístupu vlhkosti, jinak droga zčerná. Používáme do čajových směsí při kašli a zánětech horních cest dýchacích.

DOBROMYSL

Pamajorán obyčejný

Origanum vulgare L.

počet semen v gramu	8000
výsev	březen – duben do řádků 30 cm
výsadba	květen – červen
spon	40 x 30 cm

(kód 5910) – trvalka nazývaná také vytrvalá majoránka. Pěstuje se pro aromatické listy používané podobně jako majoránka, zejména k přípravě těstovinových pokrmů nebo pizzy. Sklízíme v průběhu celého léta. Vyžaduje slunné stanoviště a propustnou půdu.

FENYKL

Fenikel obyčejný

Foeniculum vulgare Mill.

počet semen v gramu	240
přímý výsev	duben – květen
termín kvetení	červenec – září, až druhým rokem
spon	30 x 10 cm

(kód 5915) – je to dvouletá, medonosná bylina, která se pěstuje pro semeno. Vyžaduje lehčí, humózní, vápenité půdy a slunné, před větrem chráněné polohy. Vysévá se na jaře, na zimu je rostliny nutné chránit krytem proti mrazu a hlodavcům. Kvetě druhým rokem v červenci až září. V srpnu až září se postupně (2-3x) sbírají okolíky s dvounažkami. Rychle se suší při teplotě 35°C, skladují se v suchu a temnu.

HEŘMÁNEK

Rumanček kamilkový

Matricaria recutita L.

počet semen v gramu	18000
přímý výsev	říjen – duben
spon	30 x 1 cm
sběr květů	květen – září

(kód 5917) – známá jednoletá bylina kvetoucí mezi červnem a srpnem, upřednostňuje slunné a vzdušné polohy. Je nenáročná na pěstování, semena vyséváme na povrch půdy.

Květní úbory sušíme ve stínu, používají se pro přípravu heřmánkového čaje s uklidňujícími účinky při napětí a nespavosti. Pomáhá také při poruchách trávení způsobených nervozitou, žaludečních potížích a zánětech žaludeční sliznice. Zevně se nálev užívá ke koupelím – proti zánětům kůže, obklady léčí špatně se hojící rány. Inhalování par z heřmánkového nálevu přináší úlevu při nachlazení, zánětech sliznice nosu, krku a dutin. Kosmetický průmysl využívá olej z květních úborů na výrobu mýdla a šamponů.

KERBLÍK

Třebulka

Anthriscus cerefolium L.

počet semen v gramu	450
přímý výsev	březen – srpen
spon	25 x 2 cm
sklizeň natě	květen – srpen, podle termínu výsevu

COMMUN (kód 5920) – jednoletá bylina vůni připomínající anýz. Upřednostňuje vlhčí stanoviště a polostín. Používá se k ochucování salátů, polévek a masa. Pěstitelsky nenáročná, vyséváme přímo na stanoviště a sklízíme natě před kvetením. Výsev můžeme v průběhu roku několikrát opakovat.

KMÍN**Rasca lúčna*****Carum carvi L.***

počet semen v gramu	300
přímý výsev	březen – červen do řádků 30 cm
sklizeň natě	květen – září podle termínu výsevu

REKORD (kód **5923**) – dvouletá rostlina pěstovaná pro aromatické listy i semena. Tradiční kořenina povzbuzující trávení. Pěstujeme z přímého výsevu. Sklízíme mladou nať v průběhu roku, nebo semena po uzrání.

KOPR**Kôpor voňavý*****Anethum graveolens L.***

počet semen v gramu	500 – 600 (HTS 1,8 g)
přímý výsev	duben – srpen; 10 – 15 g osiva/10m ²
spón	20 x 5 cm

Kopr je na pěstování nenáročná aromatická zelenina, mnohokrát se na zahrádce množící samovýsevem. Vyhovují mu hlinité, propustné a lehčí půdy s dostatečnou zásobou živin. Nesnáší půdy těžké a zamokřené, ani suché polohy a kamenité půdy. Je citlivý na hnojiva obsahující chlór. Vyžaduje včasný výsev do řádků 20 cm vzdálených. Vyséváme nahusto. Na zeleno sklízíme do svazečků 15 až 20 cm vysokou mladou nať, ke konzervování sklízíme nať ve fázi prodlužovacího růstu. Můžeme sklízet až do doby květu. Výborně se suší.

HANÁK (kód **5924**) – výnosná odrůda s jemnou kořenitou chutí a bohatou zelenou hmotou. Rostlina je středně vysoká, v plném růstu 80 až 100 cm, středně olistěná s jasně zeleným listem. Konzumní část je list, který se řeže s celou mladou, 15 – 20 cm vysokou rostlinou u země. Sklizenou nať lze dobře sušit ve stínu, při umělém dosoušení nesmí teploty překročit 35°C. Pro nakládání zeleniny, např. okurek, se rostliny sbírají až v květu. Vegetační doba je 65 – 75 dní, ze 100 m² lze sklídit 100 – 140 kg zelené hmoty. Má výhodný poměr listů k celkové hmotě rostliny.

KORIANDR SETÝ**Koriander siatý*****Coriandrum sativum L.***

počet semen v gramu	100
přímý výsev	duben – červen
spón	30 x 2 – 10 cm
sklizeň plodů	srpen – září

LONG STANDING (kód **5925**) – jednoletá bylina s přímým rozvětveným stonkem a střídavými, hluboce členěnými listy. Nenáročná na pěstování. Semena se odedávna používají jako koření do mas a salátů, stejné použití mají i mladé listy. Semena samostatně nebo v čajových směsích účinkují na povzbuzení chuti k jídlu, na povzbuzení trávení a proti nadýmání.

LEVANDULE LÉKAŘSKÁ**Levanduľa*****Lavandula angustifolia Mill.***

počet semen v gramu	900
výsev	únor – březen; skleníky; 20 – 25°C
výsadba	červen
termín kvetení	červen – červenec
sklizeň květů a listů	červenec – září

(kód **5928**) – polokeř se silně rozvětveným stonkem. Bylinné výhony jsou hustě olistěné čárkovitými listy. Vyžaduje slunné stanoviště a propustnou lehčí půdu. V první zimě po výsadbě chráníme před holomrazy. Sklízíme klasy modrých květů, které rozkvétají v červnu až červenci, někdy i listy. Výrazně aromatická droga používaná v kosmetice, v domácnosti na aromatizaci prádla a do vonných směsí.

LIBEČEK**Ligurček lékařský*****Levisticum officinale Koch.***

počet semen v gramu	350
přímý výsev	březen - duben
spón	50 x 50 cm
termín kvetení	červenec - srpen

(kód **5930**) - trvalka, kterou pěstujeme jako léčivku i na koření. Sbíráme nať i semena. Rostlina kvete v červenci až srpnu a pokud sbíráme nať, neměla by kvést. Libeček vyséváme z přímého výsevu do hlubokých, vlhkých půd, snáší polostín. Semena zpočátku pomalu klíčí, proto doporučujeme vysévat se značkovací plodinou.

MAJORÁNKA ZAHRADNÍ

Majorán zahradní

Origanum majorana L.

počet semen v gramu	5000
výsev	únor – březen
přímý výsev	duben
výsadba	duben – květen
spon	25 x 15 cm
sklizeň natě	na počátku kvetení v červenci až září

(kód 5934) – majoránka vyžaduje teplejší polohy a hlinité půdy ve staré síle. Obvykle ji zařazujeme do druhé trati. Nesnáší přímé organické hnojení. Vysévá se buď po špetkách do volné půdy na dobře zpracovaný záhon, nebo se vysazují předpěstované sazenice ve sponu 20 x 15 cm po 15. květnu, 2 – 3 rostliny do hnízda. Je choulostivá na pozdní jarní mrazíky. Semena vyséváme jen velmi mělce, opatrně zasypeme zeminou a půdu udržujeme dostatečně vlhkou. Nať sklízíme na počátku kvetení.

MÁTA

Máta

Mentha sp.

počet semen v gramu	10 000
výsev	březen – duben; pařeniště, skleník; 15°C
výsadba	květen do sponu 30 x 30 cm
přímý výsev	duben do řádků 30 cm vzdálených
sklizeň listů	červenec - září

(kód 5935) - trvalka s rozvětvenými oddenky, ze kterých vyrůstají početné stonky s protistojnými kopinatými listy. Nenáročná na pěstování, velice rychle se rozrůstá. Sklízíme listy před kvetením a sušíme ve stínu při teplotě do 25°C. Skladujeme v suchu a temnu, dobře uzavřené. Obsahuje mentol, který má široké použití při aromatizaci pochutin. Čaj má protizánětlivé, antiseptické a uklidňující účinky.

MÁTA KLASNATÁ

Máta klasnatá

Mentha spicata L.

počet semen v gramu	12 000
výsev	březen - duben
výsadba	květen – červen
přímý výsev	duben
sklizeň listů	červen – srpen

(kód 5936) – otužilá vytrvalá bylina rozkvétající v létě drobnými nafialovělými květy. Na záhonu je rozpínavá. Má velmi delikátní vůni a chuť a proto najde při vaření mnohého uplatnění. Výborně se s ní dá nahradit bazalka v době, kdy je nedostupná, hodí se do všech jídel s rajčaty. Dodává svěží chuť letním nápojům, koktejlům, ovocným i zeleninovým salátům. Patří do bylinkových máseľ, k vaječným pokrmům a jemné zelenině, do mletých mas či k luštěninám. Má protizánětlivé účinky, používá se proti kožním vyrážkám a revma. Pomáhá při bolestech hlavy a ospalosti.

NOVINKA

MATEŘIDOUŠKA

Materina důška

Thymus serpyllum L.

počet semen v gramu	6600 – 10 000 (HTS 0,1 – 0,15 g)
výsev	březen – duben
výsadba	květen – červen
spon	20 x 20 cm
kvetení	červenec – srpen

(kód 5937) – vytrvalá bylina podobná tymiánu. Má drobné vejčité listy s krátkými řapíky. V červnu až v červenci se porosty mateřídoušky ozdobí nachovými až bledě růžovými kvítky. Celá rostlina je silně aromatická, zvláště za slunného počasí. Mateřídoušce se daří téměř všude, ale nejvíce jí vyhovuje suché písčité stanoviště na slunci. Je odolná proti vymrzání, nevyžaduje zvláštní péči a na jednom místě vydrží mnoho let. Velmi pěkně se vyjímá ve skalce nebo suché zídce. Má příjemnou vůni a mírně nahořklou chuť. Používá se jako koření, zejména sušená. K sušení se sklízí nať před rozkvetem nebo za květu. Suší se snadno, je odolná proti zapaření. Skladujeme ji v dobře uzavíratelných nádobách. Přidává se do různých pokrmů, ale také ji často používáme při zdravotních potížích.

MEDUŇKA LÉKAŘSKÁ

Medovka lékařská

Melissa officinalis L.

počet semen v gramu	1 600
výsev	březen – duben; pařeniště, skleník; 15°C
výsadba	květen ve sponu 30 x 30 cm
sklizeň natě	červen – srpen

(kód 5940) – vytrvalá bylina s čtverhrannou lodyhou a protistojnými vejčitými listy. Sklízíme listy a rychle sušíme při teplotě do 40°C. Siličnatá droga vonící po citrónu s výrazným sedativním účinkem na nervový systém. Uplatňuje se v čajových směsích pro úpravu poruch trávení a u vyčerpanosti spojené s nespavostí.

MĚSÍČEK LÉKAŘSKÝ

Nechtík lékařský

Calendula officinalis L.

počet semen v gramu	150
přímý výsev	duben – červen; 15°C
spón	30 x 25 cm
termín kvetení	od června do zámrazu

(kód 5942) – jednoletá bylina kvetoucí jasně oranžovými velkými úbory. Květy sbíráme celé, sušíme pomalu ve stínu při teplotě do 35°C. Z květů se získává žluté potravinářské barvivo, jako léčivá droga slouží při léčbě poruch žlučníku a jater, květy jsou součástí léčivých bylinných směsí pro vředové choroby žaludku. Zevně se používá měsíčková masť na hojení ran, v kosmetice na zjemnění pokožky a léčbu některých kožních chorob. Čaje a extrakty z mladých listů mají čistící a antiseptické účinky. Dobře roste v půdě chudé na dusík a na slunečném stanovišti.

OSTROPESTŘEC MARIÁNSKÝ

Pestrec mariánský

Silybum marianum (L.) Gaertn. syn.

Cardus marianus L.

počet semen v gramu	26 – 30
přímý výsev	únor – duben
spón	40 x 40 cm

(kód 5944) – jedno až dvouletá bodlákovitá bylina, 50 – 100 cm vysoká s bíloskrvnitými trnitými listy a purpurovými květy, které kvetou od července do září. Od září do října sklízíme zralé plody obsahující olej a směs flavonoidů. Využívá se při chorobách jater (obnovuje poškozenou tkáň) a žlučníku.

PELYNĚK KOZALEC (Estragon)

Palina dračia

Artemisia dracunculus L.

počet semen v gramu	5 000
výsev	březen – duben
přímý výsev	duben – květen do řádků 35 – 40 cm
výsadba	květen – červen
sklizeň natě	červenec – září

(kód 5945) – trvalka s úzkými listy. Vyžaduje dobře propustnou půdu a upřednostňuje slunné stanoviště. Nať sklizená před kvetením se používá k okoření salátů. Podporuje trávení a chuť k jídlu.

PROSKURNÍK TOPOLOVKA

Topolovka ružová

Alcea rosea L.

počet semen v gramu	130
výsev	březen – duben
přímý výsev	duben – květen do sponu 60 x 60 cm
výsadba	květen – červen
sklizeň natě	červenec – srpen

TOPAZ (kód 5958) – kolekce ZELENÁ LÉKÁRNA – dvou až víceletá rostlina dorůstající výšky až 2 m, vytvářející v prvním roce přzemní růžici listů. Ve druhém roce vyhání až 2 m vysokou květní lodyhu, na níž rozkvétají velké černofialové květy mající až 10 cm v průměru. Kvete druhým rokem od června do září. Topolovka vyžaduje teplejší polohy chráněné před větrem. Daří se jí na půdě hluboké a bohatě zásobené živinami a humusem. Květy s kalichy sklízíme ihned, jak rozkvetou (červen) a to nejméně jednou za dva dny. Uštipujeme těsně pod kalichem a to za plného rozkvetu. Nejlépe je sbírat květ v dopoledních hodinách po opadnutí rosy. Působí protizánětlivě a mírně projímavě. Chladí a uklidňuje sliznice, pomáhá při podráždění úst, hltanu, žaludku, střev a také při zánětech krčku močového měchýře. Užívá se např. při bronchiálním zánětu nebo chronickém zánětu žaludku a střev. Má také využití v potravinářství a lihovarnictví jako tmavopurpurové barvivo.

ROZMARÝN

Rozmarín

Rosmarinus officinalis L.

počet semen v gramu	800
výsev	únor – březen; skleníky; 20°C
výsadba	červen
spón	30 x 30 – 40 cm
sklizeň natě	červenec – září

(kód 5948) – stálezelený polokeř s tuhými čárkovitými listy. V našich podmínkách neprezimuje, pěstujeme ho v nádobách. Listy s nejmladšími částmi výhonů se používají jako koření do salátů a pro přípravu masa. Čaj má uklidňující účinky.

ŘECKÉ OREGANO

Grécke oregano

Origanum heracleoticum L.

počet semen v gramu	11 000 – 12 500 (HTS 0,08 – 0,09 g)
výsev	březen – duben
výsadba	květen – červen
spón	40 x 30 cm

(kód 5911) – vytrvalá rostlina, vhodná na skalky, suché zídky nebo do volných trvalkových výsadeb. Tvoří vzpřímené nebo poléhavé keřky. Má ráda písčitohlinitou alkalickou půdu. Vyhovuje jí slunné a chráněné stanoviště, ale snáší i polostín a stín. Vysévá se zjara a kvete v červenci až v září. Mladé lístky a špičky výhonů se mohou otrhávat podle potřeby průběžně po celé léto. K sušení sklízíme kvetoucí nať, kdy rostlina obsahuje nejvíce silice s velmi příjemnou vůní. Nať se sežízne v délce 15 – 20 cm a můžeme ji sušit ve slabší vrstvě nebo zavěšenou ve stínu na vzdušném místě. Má specifickou chuť i mírně pepřné aroma. Sušenou nať používáme v kuchyni i v léčitelství.

SATUREJKA ZAHRADNÍ

Saturejka záhradná

Satureia hortensis L.

počet semen v gramu	1 400
výsev	březen – duben
přímý výsev	duben – květen do řádků 30 cm
výsadba	květen
spón	30 x 20 cm
sklizeň natě	červenec – září

(kód 5950) – nízká letnička s keříčkovitým habitem a čárkovitými protistojnými listy. Sklízíme nezdřevnatělou nať a sušíme ve stínu při teplotě do 35°C. Používá se do čajových směsí na regulaci zažívání a ke kořenění salátů, masa a fazolových pokrmů.

MONTANA (kód 5952) – vytrvalá bylina nízkého keříčkovitého růstu. Sklízíme nezdřevnatělou nať a sušíme ve stínu při teplotě do 35°C. Používá se do čajových směsí na regulaci zažívání a ke kořenění salátů, masa a fazolových pokrmů.

STÉVIE SLADKÁ

Stévia cukrová

Stevia rebaudiana (BERTONI) HEMSL.

počet semen v gramu	2 900 – 3000 (HTS 0,34 – 0,35g)
výsev	únor – březen
výsadba	květen
spón	30 x 20 cm
sklizeň natě	červenec – říjen

(kód 5954) – **kolekce ZELENÁ LÉKÁRNA** – bíle kvetoucí světlomilná tropická letnička (při správném zimování lze udržovat jako trvalku) dorůstající 70 cm s doloženými léčivými účinky a vysokou sladivostí (250 – 300 x sladší než sacharóza). Látka – glykosid – je stálý za tepla, nemění pH a nekvasí.

Využití – v čerstvé podobě i sušené:

- Nekalorické sladidlo pro tekutiny i pokrmy
- Stevie zvyšuje produkci inzulínu a tím napomáhá ke snížení projevů cukrovky (diabetes mellitus II.)
- Sníží projevy pálení žáhy
- Zlepšuje trávení
- Ústní voda k výplachům nebo žvýkání lístků – omezuje zápach z úst, pomáhá v prevenci kazivosti zubů i paradentózy, jelikož má antibakteriální a protivirový účinek
- Pár kapek koncentrátu na vatičku k potírání poštípaných míst či hojících se ran, akné či ekzémů – uklidňující a hojivý účinek
- Sníží únavu a únavový syndrom
- Sníží touhu po tabáku a alkoholických nápojích

Zpracování:

Sušení: na vzdušném suchém místě, nejlépe části rostlin zavěsit a následně po dokonalém vysušení rozdrtit.

Za čerstva: výluhy a extrakty (1 kapka extraktu = 1 větší kostka řepného cukru), kterými přislazujeme tekutiny a pokrmy (vhodné i do těst) nebo lze lístky, ale také části rostliny, přímo přidávat do tekutin i pokrmů (nařezané na menší kousky) a konzumovat.

Pěstování:

Vhodná pro pěstování v nádobách na větrem chráněných stanovištích. Snáší letnění, ale lépe roste ve skleníku či fóliovníku. Pod 10°C zastavuje růst a při 5°C rostlina vadne. Zaštipování vrcholových výhonů podporuje větvení a obrůstání. Výhony lze sklízet, jakmile dosáhnou 40–50 cm a krátime je na cca 20 cm, další sklizeň může následovat za 2–3 měsíce, v závislosti na přírůstcích. V případě pěstování ve skleníku stevie rychleji obrůstá. Z jedné rostliny lze získat až 0,5 kg sušeného materiálu! Na podzim listy žloutnou a opadají.

Přezimování:

Rostlinu sestříhneme po opadání listů na 10–15 cm nad zemí a zimujeme ve vzdušné místnosti při teplotě 8–14°C, substrát by neměl úplně vyschnout. Přezimují jen kořeny. Rostlina při zimování vytváří v půdě mnoho nových výhonů, proto je vhodné ji na jaře přesadit do větší nádoby. Po vyrašení prvních výhonů začínáme přihnojoval.

ŠALVĚJ LÉKAŘSKÁ

Šalvia lékařská

Salvia officinalis L.

počet semen v gramu	120
výsev	březen – duben; skleník; 18°C
výsadba	květen – červen ve sponu 40 x 40 cm
sklizeň natě	květen – srpen

(kód 5955) – vytrvalý polokeř s metlovitě rozvětveným stonkem a oválnými naředilými listy. Vyžaduje propustnou půdu a slunné stanoviště. Sklízíme listy s nejmladšími částmi výhonů. Používá se jako koření, odvar má protizánětlivé a dezinfekční účinky, snižuje hladinu cukru v krvi a používá se jako podpůrný lék při cukrovce.

TŘAPATKA NACHOVÁ

Echinacea purpureová

Echinacea purpurea (L.) Moench.

počet semen v gramu	320
výsev	únor – duben; skleník, pařeniště; 20°C
výsadba	květen až červen ve sponu 40 x 30 cm
termín kvetení	červenec až září

(kód 5913) – Mohutná trsnatá trvalka původem z Ameriky. Její šťáva může způsobit místní znecitlivění, proto byla používána Indiány při poranění nebo kousnutí hmyzem, dokonce i jako protijed při uštknutí chřestýšem. Vnitřně ji Indiáni používali při kašli, bolestech hlavy a břicha a na zduřené uzliny. Tato léčivka obsahuje látky tlumící bolest a zabraňující infekcím, účinně hubí bakterie a plísňe. Používá se k přípravě dezinfekčních mýdel a antiseptických masť na rány. Čaj z třapatky zvyšuje celkovou odolnost těla a čistí krev.

Rostlina je vysoká 80 cm, kvete od poloviny léta purpurově červenými květy. Nejlépe se jí daří na slunci, v humózní a propustné půdě. Rostliny jsou silné a odolné vůči suchu.

TŘEZALKA TEČKOVANÁ

Ľubovník bodkovaný

Hypericum perforatum L.

počet semen v gramu	7 000 – 8 000
přímý výsev	únor – duben
spon	30 x 30 cm
sklizeň natě	červen – červenec následujícího roku

(kód 5959) – **kolekce ZELENÁ LÉKÁRNA** – vytrvalá bylina rozšířená v Evropě, Asii a Severní Americe. Lodyha je dvouhranná, lysá, větvená. Listy jsou vstřícné, přisedlé, podlouhle vejčité až kopinaté, tečkované. Květy jsou žluté v bohatých latách. Plod je trojpouzdrá tobolka. Semena vyséváme od února do dubna na povrch substrátu. Nezasypávejte, světlo podporuje klíčení. Rostliny přesazujeme do prokypřené půdy v dubnu až červnu do sponu 30 x 30 cm. Sbíráme nat' a květ v červnu až červenci následujícího roku.

TYMIÁN OBECNÝ

Důška tymiánová

Thymus vulgaris L.

počet semen v gramu	3 000
výsev	březen – duben; skleník; 18°C
výsadba	květen – červen ve sponu 20 x 20 cm
sklizeň natě	červenec – srpen

(kód 5960) – nízký rozvětvený polokeř s protistojnými čárkovitými listy. Sklízíme nat' na počátku kvetení a sušíme při teplotě do 35°C. Jako koření se přidává do polévek, omáček a k přípravě uzenin a ryb. Podporuje a upravuje trávení.

VRBOVKA MALOKVĚTÁ

Vrbovka malokvětá

Epilobium parviflorum

počet semen v gramu	1 400
výsev	březen – duben
přímý výsev	duben – květen do řádků 30 cm
výsadba	květen
spon	30 x 20 cm
sklizeň natě	červenec – září

(kód 5963) – **kolekce ZELENÁ LÉKÁRNA** – keříčkovitá trvalka až 80 centimetrů vysoká s malými, světlefialovými až růžovými květy. Daří se jí na vlhkých stanovištích. Nadzemní část rostliny sbíráte krátce před květem a během květu. Sušte ji na teplém, ale stinném místě. Kvete od července do září. Vrbovka se v lidovém lékařství používá k léčení prostatitických potíží. Sitosterin, který obsahuje, má protizánětlivé účinky a usnadňuje vyprazdňování moči při benigním (nezhoubném) zvětšení prostaty. Vodný extrakt je doporučován pro hojení zevních poranění. Sušená nat' 2 g ve formě nálevu (150 ml vroucí vody zalit dávku drogy a po 10 minutách scedit), pít třikrát denně.

YZOP

Yzop lékařský

Hyssopus officinalis L.

počet semen v gramu	860
výsev	březen – duben
výsadba	květen – červen
spon	50 x 30 cm
termín kvetení	červen – srpen

(kód **5965**) – medonosná trvalka, kterou pěstujeme pro kvetoucí nať. Tvoří 20 – 60 cm vysoký polokeř, kvete v červenci až září drobnými modrými květy. Na stanovišti vydrží 5–6 let. Používá se jako koření do polévek a omáček, k dochucení salátů a pokrmů z masa stačí jen několik drobně nakrájených lístků.

Jako léčivka napomáhá při léčení poruch zažívání, zvyšuje obranyschopnost a chuť k jídlu. Vonné silice mají antiseptický účinek. Vysévá se přímo na stanoviště v dubnu nebo se předpěstovává. Vyžaduje lehčí vápenité půdy a slunné chráněné polohy.

SMĚS KOŘENÍ

Zmes koření

Vyséváme v únoru až červnu do pařeniště nebo skleníku, po vzejití přepichujeme do sponu 3 × 3 cm.

SMĚS KOŘENÍ (kód 5975) – SMĚS obsahuje tyto druhy koření:

- **KOPR** – KÔPOR VOŇAVÝ – ANETHUM graveolens
- **KORIANDR SETÝ** – KORIANDER SIATÝ – CORIANDRUM sativum
- **BAZALKA (DARK GREEN A PURPLE OPAAL)** – OCIMUM basilicum
- **ANÝZ** – BEDROVNÍK ANÍZOVÝ – PIMPINELLA anisum
- **TYMIÁN** – DÚŠKA TYMIÁNOVÁ – THYMUS vulgaris